

Udgifter til censur på heltidsuddannelser (bachelor og kandidat) ved universiteterne – et overblik

Indledning

Til brug for arbejdet med analyse af censorinstitutionen har Videnskabsministeriet, Universitets- og Bygningsstyrelsen indhentet en række oplysninger fra universiteterne om økonomien i den nuværende censorordning ved heltidsuddannelserne (bachelor og kandidat).

Først præsenteres en beskrivelse af den overordnede økonomi i censorordningen fordelt på intern og ekstern censur. Det samlede omfang af udgifterne til censur anslås at udgøre mindst 3 procent af de samlede bevillinger til heltidsuddannelserne i 2006.

Herefter præsenteres en opgørelse af enhedsomkostningerne (kr/STÅ) for den eksterne censur fordelt på faglige hovedområder og universiteter. Gennem nærmere belysning af enhedsomkostningerne på to universiteter sammenlignes udgiftsniveauet for intern og ekstern censur.

Økonomioplysningernes kvalitet

Universiteterne er blevet bedt om at indsende oplysninger om deres udgifter i 2006 til henholdsvis ekstern og intern censur fordelt på de enkelte uddannelser, som universitetet udbyder. Derudover blev de bedt om at isolere udgifter til transport, forplejning etc., såfremt dette var muligt.

Da udgifterne er opgjort for 2006, er der tale om en beskrivelse af de "gamle" institutioner, altså inden universitetsfusionerne. Ministeriet har ikke modtaget oplysninger fra IT-Universitetet (IT-U) samt Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole (KVL) og Danmarks Farmaceutiske Universitet (DFU) (begge nu fakulteter under Københavns Universitet), hvorfor de ikke er medtaget.

Det har vist sig at være vanskeligt for universiteterne at opgøre udgifterne til censur. For den eksterne censur har universiteterne leveret detaljerede oplysninger, der dog varierer i detaljeringsgraden. For den interne censur har det været vanskeligt at isolere udgifter fra de ordinære lønudgifter, da lønudgifterne til censur er en integreret del af medarbejdernes forpligtelser. Derfor har kun få af universiteterne kunnet lave en opgørelse af udgifter til intern censur, og i disse tilfælde er usikkerheden så stor, at det er vanskeligt at nå frem til en konklusion på baggrund af oplysningerne.

Sammenlignelighed i oplysningerne

Universiteterne har opgjort udgifterne til censur på forskellig vis. Nogle af universiteterne har trukket oplysningerne ud af deres lønsystem, mens andre universiteter har ladet de enkelte studienævn foretage en opgørelse af udgifterne. Flere af universiteterne understreger, at der er tale om en skønnet vurdering af udgifterne. Det gælder særligt omkring udgifterne til intern censur, men er også nævnt i forbindelse med udgifterne til ekstern censur.¹

Da en del af universiteterne ikke har indberettet udgifter til transport, forplejning etc., er disse ikke medtaget i beregningerne.

¹ Fx hos KU hvor udgifterne er trukket fra deres lønsystem. Dette medfører, at det er vanskeligt at kategorisere udgifterne i hhv. ekstern og intern censur, ligesom det kan være vanskeligt at matche udgifterne til de enkelte fag.

Det økonomiske omfang af censur på danske universiteter

I tabel 1 ses en oversigt over det samlede omfang af udgifter til censur på universiteterne baseret på universiteternes egne indberetninger.

Tabel 1: Samlede udgifter til censur i 2006, kr.

	Ekstern censur*	Intern censur**
KU	29.763.799	2.714.539
AU	16.722.527	3.793.050
HHÅ	5.123.498	-
SDU	12.238.254	-
RUC	10.627.393	-
AAU	5.698.116	-
HHK	10.711.818	2.764.536
DTU	4.600.575	-
DPU	951.216	-
I alt	96.437.196	

*) Ang. Ekstern censur mangler indberetning for TEK på AU og for TEK og NAT på AAU.

**) Ang. Intern censur mangler indberetning for TEK, SAMF og NAT på AU.

På baggrund af universiteternes indberetninger er den samlede udgift til ekstern censur altså i omegnen af 100 mio. kr. Dog er der fravær af udgifterne inden for en række hovedområder med stor aktivitet.

Som nævnt ovenfor, har det været vanskeligt for universiteterne at opgøre udgifterne til intern censur. I tabel 2 er alligevel forsøgt udarbejdet et samlet overblik over udgifterne til både ekstern og intern censur. Tillagt er anslåede udgifter til ekstern censur, som universiteterne ikke har indberettet baseret på de gennemsnitlige enhedsomkostninger for ekstern censur på de pågældende universiteter (TEK på AU og TEK og NAT på AAU). Derudover er gjort en antagelse om, at udgifterne for intern censur udgør 25 procent af udgifterne til ekstern censur på de universiteter, der ikke har indberettet udgifter til intern censur². På baggrund af denne antagelse er udregnet anslåede udgifter til intern censur korrigeret med den andel af aktiviteten, der er underlagt intern censur. For de universiteter, der selv har indberettet udgifter til intern censur, jf. tabel 1, er angivet det indberettede beløb tillagt anslåede udgifter for de ikke indberettede hovedområder, baseret på enhedsomkostningerne for ekstern censur på det pågældende universitet (NAT, SAMF og TEK på AU).

2 Antagelsen om, at udgifterne til intern censur udgør 25 procent af udgifterne til ekstern censur er udelukkende lavet med henblik på at give et samlet overblik over de samlede udgifter til censur på tværs af universitetssektoren. De indberettede oplysninger om udgifterne til intern censur er som nævnt ikke særlig anvendelige. De 25 procent er således et forsøg på at give et kvalificeret bud på udgifternes niveau på baggrund af de indberetninger, der virker mest konsistente. Hvis man blot ser på oplysningerne fra AU og HHK, jf. afsnittet "Ekstern vs. intern censur" på side 5, tyder det på, at udgifterne til den interne censur udgør en procentdel af den eksterne censur, der ligger over de 25 procent, jf. afsnittet "Ekstern vs. intern censur" på side 5.

Tabel 2: Oversigt over anslåede udgifter til censur i 2006, kr.

	Ekstern censur	Intern censur
KU	29.763.799	2.714.539
AU	16.966.430	13.231.822
HHÅ	5.123.498	320.469
SDU	12.238.254	3.196.256
RUC	10.627.393	2.734.087
AAU	17.746.287	1.259.958
HHK	10.711.818	2.764.536
DTU	4.600.575	0
DPU	951.216	41.977
I alt	108.729.270	26.263.645

Note: Det skal understreges, at denne tabel skal ses som en tilnærmelse mhp. at angive et samlet anslået niveau for censorudgifterne.

De anslåede udgifter til censur i 2006 er således på ca. 135 mio. kr., hvilket svarer til ca. 3 procent af bevillingerne til heltidsuddannelse i 2006.

På grund af usikkerheden omkring udgifterne til intern censur samt udeladelsen af oplysninger om udgifter til transport, forplejning etc. er de samlede udgifter sandsynligvis endnu større.

Hvad koster censuren?

For at få belyst, hvad censur rent faktisk koster for de lokale enheder på universiteterne, vil det være relevant at beregne enhedsomkostningen for censur. Denne kan i princippet både beregnes for ekstern og intern censur, men herunder vil fokus være på den eksterne censur, jf. afsnit 2.

For at beregne enhedsomkostningerne for censur skal man tage stilling til, hvilken enhed der vil være relevant at opgøre efter. Her kunne man f.eks. benytte antallet af eksamener eller antallet af ECTS-point. Her er dog valgt antallet af studenterårsværk (STÅ), der angiver den samlede eksamensaktivitet i årsstuderende. En opgørelse af udgifterne per STÅ giver et udtryk for, hvor meget det koster at afholde censur for én fuldtidsstuderende, såfremt denne gennemfører på normeret tid. Dette enheds mål giver et fornuftigt udtryk for enhedsudgiften, og data er samtidig relativt let tilgængeligt.

Beregningsforudsætninger

Til beregningerne af enhedsomkostninger benyttes aktiviteten fra 2006. Denne sammenholdes med de indberettede økonomiplysninger, der også er opgjort for 2006. For at beregne de reelle enhedsomkostninger skal der tages højde for, hvor stor en andel af aktiviteten der bedømmes ved hhv. ekstern, intern eller ingen censur.

I universiteternes indberetninger er der på dette punkt opgjort efter de seneste

studieordninger, der kan afvige en smule fra de studieordninger, der var gældende i 2006. Dette kan medføre unøjagtigheder i resultatet, men det vurderes dog, at enhedsomkostningerne på denne baggrund godt kan benyttes til at vurdere niveauet af censorudgifterne på tværs af universiteterne.

Et problem er, at STÅ-opgørelsen ikke er opdelt på kandidat- og bacheloruddannelser, som universiteternes indberetninger er det. Derudover er fagkategoriseringen i STÅ-opgørelsen ikke identisk med universiteternes indberetninger, hvorfor det har været nødvendigt at lave individuelle vurderinger af, hvilke uddannelser i indberetningerne der skulle matches med uddannelserne i STÅ-opgørelsen. I situationer, hvor en uddannelse i STÅ-opgørelsen har inkluderet flere uddannelser fra universiteternes indberetninger, er udgifterne til censur lagt sammen, og der er beregnet gennemsnit af andelen af aktiviteten, der bedømmes ved ekstern og intern censur.

I et antal tilfælde har det været nødvendigt at udelade uddannelser, enten pga. manglende indberetning af økonomioplysninger eller censurandele eller pga. manglende mulighed for at matche med uddannelser i STÅ-opgørelsen. Der er forsøgt taget højde for dette i beregningerne.

Enhedsomkostningerne

Der er stor forskel på, hvor detaljeret universiteterne har indberettet oplysninger om udgifterne til ekstern censur. Det er derfor ikke muligt at give et retvisende billede af, hvordan enhedsomkostningerne fordeler sig på de enkelte fagområder.

Alle universiteterne har indberettet udgifterne til ekstern censur fordelt på hovedområder, så det er den mest oplagte opdeling af en beregning af enhedsomkostningerne.

I tabel 3 ses en oversigt over de beregnede enhedsomkostninger fordelt på hovedområder og på de enkelte universiteter.

Tabel 3: Oversigt over enhedsomkostninger til ekstern censur fordelt på hovedområder

Hovedområde	Universitet	Enhedsomkostning (kr/STÅ)
HUM	AAU	6378
	AU	3366
	DPU	1662
	HHÅ	2572
	HHK	4252
	KU	3140
	RUC	3647
	SDU	3523
<i>HUM gennemsnit</i>		<i>3567</i>
NAT	AAU	-
	AU	-
	KU	3950
	RUC	5442

	SDU	1758
<i>NAT gennemsnit</i>		<i>3717</i>
SAMF	AAU	1548
	AU	2084
	HHÅ	3696
	HHK	2672
	KU	2494
	RUC	5230
	SDU	3773
<i>SAMF gennemsnit</i>		<i>3071</i>
SUND	AU	1938
	KU	3152
	SDU	4396
<i>SUND gennemsnit</i>		<i>3162</i>
TEK	AAU	-
	AU	-
	DTU	2362
<i>TEK gennemsnit</i>		<i>2362</i>

Af tabel 3 ses det, at der ikke er stor forskel på de gennemsnitlige enhedsomkostninger inden for de forskellige hovedområder (udover for TEK, hvor der dog kun er oplysninger om udgifterne fra DTU – AAU har her en aktivitet, der er i nogenlunde samme størrelsesorden som på DTU). Inden for de enkelte hovedområder er der derimod stor spredning mellem de forskellige universiteter. På denne baggrund er det således ikke umiddelbart muligt at vurdere, hvordan sammenhængen er mellem hovedområder og udgifter til ekstern censur.

Det kunne i denne forbindelse have været relevant at se på, hvordan kvotienten af skriftlige/mundtlige eksamener påvirker enhedsomkostningerne. Det er der dog ikke set nærmere på her.

Ekstern vs. intern censur

På grund af universiteternes vanskeligheder ved at opgøre udgifterne til intern censur giver det ikke mening at lave en generel sammenligning af forskellene mellem udgifter til ekstern og intern censur.

Enkelte af universiteterne har dog indberettet oplysninger omkring udgifterne til intern censur, der gør det meningsfuldt at sammenligne med udgiftsniveauet for den eksterne censur. AU og HHK er de universiteter, der i højest grad har givet meningsfulde tilbagemeldinger på dette punkt, hvorfor de anvendes i det følgende.

./. I bilag 3A findes en oversigt over de fag på hhv. AU og HHK, hvor der er indberettet oplysninger om både ekstern og intern censur. Af oversigten fremgår aktiviteten på den enkelte uddannelse, andelen af uddannelsen der bedømmes efter hhv. ekstern og intern censur, udgifterne til hhv. ekstern og intern censur samt enhedsomkostningerne for hhv.

ekstern og intern censur beregnet efter principperne nævnt ovenfor.

Hvad HHK angår, er der en klar tendens til, at udgifterne til intern censur er markant lavere end udgifterne til ekstern censur. For samtlige fag er udgiftsniveauet lavere for den interne censur. På AU er der væsentlig større udsving i forholdet mellem udgifterne til ekstern og intern censur på det enkelte fag. Gennemsnitlig set er der dog også på AU et lavere niveau for udgifterne til intern censur, men bestemt ikke så markant som på HHK.

Forbehold

Det er dog relevant at diskutere, om det overhovedet er meningsfyldt at tage to universiteter ud på denne måde og sammenligne enhedsomkostningerne for ekstern og intern censur. Særligt bør der stilles spørgsmålstegn ved udgiftsniveauet for den interne censur. Der kan således ikke umiddelbart identificeres nogen årsager til, at niveauet for udgifter til intern censur skal være markant lavere end niveauet for den eksterne censur.

Den store forskel i udgiftsniveauet for intern og ekstern censur kan således være en konsekvens af, at en opgørelse af udgifterne til intern censur er meget vanskelig at foretage, og at oplysningerne er præget af stor usikkerhed.

Derudover vil valget af eksamensformer, det relevante hovedområde og størrelsen på det enkelte institut eller universitet være af betydning for udgiftsniveauet.